

A BOHEMIA FOLYÓIRAT 2008/1–4. ÖSSZEVONT SZÁMÁNAK MELLÉKLETE

hanem úgy értelmezte a jelszót, mint veszélyes politikai követelést. Az ezerötszáz fős karneváli tömeget a Neruda utca alján rendőrökocsik tartóztatták föl, vita kezdődött, végül brutálisan szétverték a diákokat. Az eset nagy felháborodást keltett, s 1968 márciusában egyik katalizátora volt az állampolgári jogokról meginduló vitának.

A belpolitikai harc első menete is a végéhez közeledett. 1967 decemberében a különböző árnyalatú reformisták és a szlovák különérdekek képviselői összefogtak Novotný eltávolítására, amely több fordulós küzdelem után 1968. január 5-én történt meg. A Prágába hívott Brezsnyev nem állt ki Novotný mellett („Eto váše gyélo” – Ez a maguk dolga!). Dubček megválasztását a technokrata szárny vezetője, Oldřich Černík javasolta, Novotný köztársasági elnök maradt. A nagy jelentőségű ülésről semmitmondó közleményt adtak ki.

Január-március: csendes forradalom?

Mindig marad valami kiismerhetetlen talány, amikor azt a mechanizmust vizsgáljuk, hogy egy nem kirívóan durva totalitárius rendszer miként billen át a politikai szabadság állapotába. A szokásos politológiai műszavak elégtelenek ennek megértéséhez. Dubček nem számított elkötelezett reformernek, két héttel megválasztása után senki sem gondolta, hogy valami rendkívüli esemény történt. Miközben az új főtitkár hallgat és a pártvezetésen belüli erőviszonyok továbbra is kiegyenlítettek, Josef Smrkovský és néhány apparátusbeli reformer a nyilvánossághoz fordul. Smrkovský, aki ekkor még csak erdészeti miniszter (1963-ban rehabilitálták, miután 1951-től négy évet börtönben töltött) a

